

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

El. p. lvkanceliarija@lv.lt

Kopija:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

El. p. zum@zum.lt

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui

El. p. ntakd@ntakd.lt

Originalas siunčiamas paštu nebus

2022-05-03

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1086“ projekto Nr. 22-32(4)

Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacija (toliau – LAGGIA) vienijanti didžiausias Lietuvoje veikiančias bendroves, kurių pagrindinė veikla yra įvairių rūšių alkoholinių gėrimų produktų gamyba bei importas susipažino su po š. m. balandžio 26 d. vykusio Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo, Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) atnaujintu ir pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu Nr. 22-32(4) (toliau – Nutarimo projektas)

Matydami esminius pakeitimus atnaujintame Nutarimo projekte norime atkreipti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) dėmesį į siūlomus pakeitimus, **kurie nebuvo aptarti vykusiame Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime bei nebuvo papildomai diskutuojami ar derinami su socialiniais partneriais**. Manome, kad tai pažeidžia XVIII-osios Vyriausybės deklaruojamus atsakingos ir efektyvios teisėkūros principus.

Pažymime, kad š. m. gegužės 7 d. ŽŪM organizuoto tarpinstitucinio pasitarimo metu buvo aptariamose visų institucijų pateiktose pastabos bei argumentai. Šiame susitikime buvo pakviesti dalyvauti ir socialinių partnerių atstovai. Būtent po šio pasitarimo buvo atnaujintas Vyriausybės nutarimo projektas (Nr. 22-32(3)), kuris buvo papildytas 13 punktu: „13. *Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis numato, kad rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Atsižvelgiant į tai, kad siekiama reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, susijusius su naminių alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba ūkininkų ūkiuose ir šiuose ūkiuose esančiose ir ūkininkui priklausančiose patalpose, siūlyti atlikti Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą. Papildomai pažymėtina, kad siūlymas leisti ūkininkams gaminti ir parduoti alkoholinius gėrimus savo ūkyje ir tame ūkyje esančiose ir ūkininkui priklausančiose patalpose, padidintų alkoholinių gėrimų prieinamumą ir vartojimą bei turėtų neigiamos įtakos visuomenės sveikatai, todėl siūloma atlikti planuojamos vykdyti naminių alkoholinių gėrimų gamybos ir prekybos veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, kuris numatytas Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje*“, tačiau atnaujintame Vyriausybės nutarimo projekte Nr. 22-32(4) šis punktas panaikinamas remiantis Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės išvada.

Mūsų vertinimu Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė savo išvadoje aiškiai pažymėjo, kad ne tik šis punktas, bet ir kiti, Vyriausybės nutarimo projekte pateikti siūlymai, prieštarauja pagrindinei teikiamai ŽŪM pozicijai –

iš esmės pritarti įstatymo projektui, tad vien šio punkto panaikinamas neatliepia teisės grupės išvadoje pateiktų pastabų, kadangi ŽŪM ir toliau lieka prie savo siūlymų keisti Administracinių nusižengimų kodeksą ir kitus teisės aktus dar labiau nei įstatymo projekto iniciatoriai (Seimo nariai) siūlant lengvinti sąlygas ūkininkų registre registruotiems ūkininkams gaminti stiprius naminius alkoholinius gėrimus. Taip pat nėra aišku kodėl Vyriausybė turėtų atsisakyti tokio siūlymo kai projektu iš ties siekiama nustatyti naujas, visiškai iki tol nereglamentuotus santykius, o ŽŪM siūlo dar platesnį, šiuo metu net neegzistuojantį reglamentavimą. Lydimuosiuose nutarimo projekto dokumentuose jokie argumentai kodėl šio punkto buvo atsisakyta nėra pateikti.

Atkreipiame dėmesį, kad pirmajame Vyriausybės nutarimo projekto variante taip pat buvo aiškiai išdėstyta, jog siūloma, kad pagamintus alkoholinius gėrimus **ūkininkai galėtų parduoti tik vartojimui vietoje**. Atnaujintame Vyriausybės nutarimo projekto variante tokios nuostatos neliko ir lydimuosiuose dokumentuose nėra paaiškinta kodėl tokios nuostatos buvo atsisakyta. **Mūsų vertinimu tai kelia tiesioginę grėsmę nekontroliuojamai prekybai itin stipriais alkoholiniais gėrimais kaimiškose Lietuvos vietovėse, kur remiantis įvairių tyrimų duomenimis, alkoholio suvartojama daugiausiai.** ŽŪM po vykusių tarpinstitucinių pasitarimų bei Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo nepateikė jokių siūlymų kaip tokių subjektų kontrolė bus užtikrinama, nors balandžio 7 d. tarpinstituciniame pasitarime į tai dėmesį atkreipė Sveikatos apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas.

Taip pat negalime suprasti kaip toks Vyriausybės nutarimo projektas iš esmės dera su šiuo metu Seime pradedama svarstyti Nacionaline darbotvarka narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir su narkotikais susijusios žalos klausimais iki 2035 metų, kuriai taip pat pritarė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tai ŽŪM teikiame Vyriausybės projekte nėra paaiškinama. Kartu informuojame, kad balandžio 7 d. tarpinstituciniame pasitarime dalyvavo ir Lietuvos Savivaldybių asociacija, tačiau remiantis jau pasibaigusiu teisės akto derinimui skirtu laiku į jų išsakytus pasiūlymus nebuvo atsižvelgiama.

Remiantis šiame rašte pateiktais pavyzdžiais dar kartą pabrėžiame, kad **nepritariame parengtam nutarimo projektui, liekame prie visų ankstesniame mūsų rašte pateiktų klausimų bei siūlymų ir manome, kad skubotas tokio Nutarimo projekto svarstymas be papildomų diskusijų su visomis suinteresuotomis pusėmis prieštarauja gerajai teisėkūros praktikai, kurios siekia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.** Pasisakome už kuo lygesnes bei vienodesnes verslo sąlygas visiems viename sektoriuje veikiantiems ūkio subjektams ir manome, kad šių principų tokioje, itin griežtai reguliuojamoje, rinkoje kaip alkoholio gamyba bei prekyba turi būti laikomasi. Siūlome Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio, kuriame bus svarstomas šis klausimas, organizuoti viešą diskusiją-pasitarimą su suinteresuotomis pusėmis, kurio metu būtų sudaryta galimybė gauti atsakymus ir į šiame rašte pateiktus aktualius klausimus kaip bus užtikrinama gamybos bei prekybos kontrolė, reikalavimų laikymasis ir t.t., o taip pat apsvarstyti galimybę nutarimo projektą teikti viešam pakartotiniam derinimui, kad visos suinteresuotos pusės (pvz. Savivaldybių asociacija) galėtų išsakyti savo poziciją ir pateikti argumentus. Taip pat tikimės, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė atsižvelgs į mūsų nuogastavimus ir pakartotinai šis Vyriausybės nutarimo projektas bus svarstomas Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime.

Pagarbiai

Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacija
Direktorius Mantas Zakarka

